

LIBERTATEA UMANĂ, EXPRESIE AUTENTICĂ A VALORILOR

Prof. Andreea PUIESCU

*Liceul „Ion Heliade Rădulescu” din Targoviște, Romania
andreeapuiescu@gmail.com*

ABSTRACT: Human Freedom Authentic Expression of Values.

Human freedom is always the direct expression of the values that man cultivates and what he believes. Between freedom and values there is a close, direct and necessary connection. Therefore, the greater the degree of inner freedom, the greater the degree of social and public freedom, as well as the deepening of the world of values. Religious freedom is the barometer of a society's freedom, and trends in public curtailment of liberty first, always, as history testifies, begin with the curtailment of religious freedom. Values are the expression of God's will, authentic values, and living life according to them is an advance on freedom. Freedom is, then, what supports the deepening of values.

Keywords: *freedom, religion, public space, Christianity, humanity.*

Libertatea umană este întotdeauna expresie a valorilor, manifestarea adâncului sufletului uman. Numai atunci când este liber, omul poate să se manifeste așa cum trebuie și să-și împlinească vocația sa dumnezeiască. A fi liber nu este un privilegiu, un lux sau un favor acordat de vreun regim politic sau de vreo orânduire socială, ci este chiar starea normalității umane, darul oferit nouă de Creator. De aceea, avem datoria fundamentală de a fi cu adevărat liberi și a lupta pentru libertatea noastră, deoarece aceasta aparține voinței divine și normalității umane.

Desigur, există multe teorii cu privire la libertate, provenite din mai multe spații ideologice, culturale sau religioase chiar, dar adevărata perspectivă a libertății trebuie să țină seama mereu de faptul că ea este un dat dumnezeiesc. Dumnezeu este libertatea prin excelență, pentru că El este binele absolut. Ori, libertatea este în strânsă legătură cu binele și manifestă până la urmă un atribut dumnezeiesc.¹

1 E. Ferent, *Isus Cristos, Cuvântul lui Dumnezeu intrupat pentru mântuirea omului*, Sapienția, Iași, 2005, p. 17.

Noi, oamenii, fiind creați după chipul lui Dumnezeu avem în noi înscris acest mare dar al libertății, avem năzuința spre împlinirea asemănării cu El în noi și mai mult orice formă de sclavie este văzută a un rău, ca o formă de alterare a voinței Creatorului și a integrității noastre. A fi liber înseamnă a te afla pe calea propriei desăvârșiri, a fi liber înseamnă a manifesta deplin propria ta umanitate, pentru că libertatea este unul din numele lui Dumnezeu, alături de pace și de iubire sau de bucurie.²

Libertatea este o temă de actualitate³, mai ales în contextul utilizării defectuoase a noilor tehnologii și al dorinței greșite și rău intenționate a unor a de a acorda așa numitei inteligențe artificiale mai multă importanță decât trebuie. De aceea, se vorbește astăzi tot mai pe larg despre sclavie tehnologică, despre cedarea libertății umane în seama unor mașinării, programe sau organizații.

Chiar introducerea așa numitului sistem de credit social chinezesc, totalitar, comunist și pe deplin contra libertății umane în spațiul euro-american, reprezintă un atac grav asupra libertății în general și a libertății religioase în special. Experimentele falimentare ale spațiilor dictatoriale, mai ales ale celor de sorginte comunistă nu au cum să reprezintă valori, ori achiziții necesare în spațiul euro-atlantic, matrice culturală și de civilizație a lumii de astăzi.

Libertatea este darul cel mai de preț al omului⁴ și nu trebuie cedat pentru nimic, nici chiar pentru iluzorii optimizări sociale, profit sau prosperități, pentru că ele nu au cum să fie valide înafara lumii libere, în afara libertății religioase.

Aparent libertatea religioasă, mai ales pentru adepții progresismului, pare un moft sau un favor, iar aici aceștia au aceeași viziune ca orice totalitarist, dar nu este deloc așa. Numai atunci când există o libertate religioasă deplină, poate exista și o libertate economică, socială etc. Libertatea religioasă este barometrul libertății unei societăți.⁵ Orice îngrădire a

2 Irineu de Lungdunum, *Adversus haeresis* (trad.fr.), Cerf, Paris, 1991, p. 474.

3 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Key aspects of the Freedom of Conscience", în *Jurnalul Libertății de Conștiință - Supliment (Journal for Freedom of Conscience)*, Editions IARSIC, Les Arcs, France, 2016, pp. 30-37.

4 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Religious liberty - a natural human right", în *Jurnalul Libertății de Conștiință (JLC)*, Ganoune Diop, Mihnea Costoiu, Liviu-Bogdan Ciucă, Nelu Burcea (coord.), Les Arcs, France, Editio IARSIC, 2015, pp. 595-608.

5 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Libertatea religioasă – temelie a demnității umane",

ei scade gradul general de libertate al acelei societăți și măsoară gradul de totalitarism al ei.

Astfel, libertatea religioasă arată gradul de civilizație al unei societăți, pentru că nu te poți lăuda cu un grad de libertate socială, dacă îngrădești libertatea conștiinței și libertatea de expresie și de manifestare religioasă, sub niciun pretext.⁶

De altfel, lumea liberă își datorează puterea și prosperitatea în mod exclusiv gradului mare de libertate și promovării manifestării religioase în spațiul public. Apoi, vedem că gradul de libertate scade întotdeauna atunci când începe să fie îngrădită libertatea de manifestare a religiei, sub orice pretext, sanitar, social, economic și așa mai departe.

Nimic, absolut niciodată nu poate justifica orice îngrădire, oricât de mică a libertății de manifestare a omului, mai întâi în spațiul religios, iar mai apoi în orice alt domeniu de activitate sau de manifestare umană.

Atunci când dispare libertatea umană, total sau parțial, dispar și valorile și vorbim numai de șabloane ideologice sau de principii ideologice, după care se conduce o anumită societate la un anumit moment.

Din punct de vedere spiritual, biblic, este adevărat că spațiul libertății începe în sufletul omului, iar pe cât el se eliberează din sclavia păcatului, cu atât devine mai liber, pentru că păcatul, răul și întunericul restrâng libertatea umană până la sclavie totală.⁷

De aceea, lupta creștinului este în primul rând pentru libertate interioară, pentru eliberarea din sclavia morală și spirituală, iar apoi este pentru manifestarea acestei libertăți în spațiul public, deoarece noi, oamenii nu suntem numai ființe ce ne manifestăm individual, în forul nostru interior, ci și public.⁸

De aceea, avem suflete și trupuri și suntem ființe sociale, pentru că ne manifestăm și în spațiul public. Este adevărat, o temă discuție ar fi și aceea a felului în care gradul de libertate față de păcat, de libertate sufletească se

în Daniela Ioana Bordeianu, Erika Androne, Nelu Burcea, *Manual pentru liderul Departamentului de Libertate religioasă*, Casa de editură "Viață și Sănătate", București, 2013, pp. 210-215.

6 F. E. Peters, *Termenii filozofiei grecești* (trad.rom.), Humanitas, București, 1993, p. 10.

7 K. Rahner, *Tratat fundamental despre credință. Introducere în conceptul de creștinism* (trad.rom.), Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuș, 2006, p. 439.

8 I. M. Bota, *Patrologia, Viața Creștină*, Cluj-Napoca, 1999, p. 138.

manifestă în exterior, în plan social și determină gradul de libertate publică. Sau suma libertăților sufletești individuale este proiectată în spațiul public și reprezintă gradul real de libertate umană.

În Răsăritul ortodox, părinții deșertului accentuau foarte mult dobândirea libertății interioare, prin lupta față de păcat și prin îmbunătățirea morală, iar acest lucru a fost evident în viața comunităților de atunci, mai ales din imediata apropiere a pustiurilor monahale.⁹

În lumea de astăzi, vedem că pe măsură ce omul are o libertate interioară tot mai scăzută și libertatea socială este tot mai mică, iar lipsa de toleranță și apetitul spre totalitarism și îngrădire a libertății reprezintă de fapt o manifestare a sclaviei spirituale, a pierderii libertății interioare.¹⁰

Ori, un om care nu mai are libertate deplină, nici nu poate trăi și manifesta deplin lumea valorilor, nu se poate ghida după ele și nu își poate în niciun caz împlini propria sa vocație. Creșterea gradului de libertate interioară va duce însă întotdeauna la creșterea gradului de libertate socială, pentru că așa cum am spus la început între libertate și valori există o strânsă și directă legătură.¹¹

Bibliografie:

- Bota, I. M., *Patrologia, Viața Creștină*, Cluj-Napoca, 1999.
- Ferenc, E., *Isus Cristos, Cuvântul lui Dumnezeu întrupat pentru mântuirea omului*, Sapienția, Iași, 2005.
- Irineu de Lungdunum, *Adversus haeresis* (trad.fr.), Cerf, Paris, 1991.
- Peters, F. E., *Termenii filozofiei grecești* (trad.rom.), Humanitas, București, 1993.
- Petuchowski, J. C., Thoma, *Lexiconul Herder al întâlnirii iudeo-creștine. Substraturi, clarificări, perspective*, (trad.rom.), Humanitas, București, 2000.
- Pietreanu, V., „Virtute și păcat în concepția Sfântului Apostol Pavel”, în *Studii Teologice*, nr. 9-10/1957.

9 V. Pietreanu, „Virtute și păcat în concepția Sfântului Apostol Pavel”, în *Studii Teologice*, nr. 9-10/1957, p. 673.

10 Ioan-Gheorghe Rotaru, *Om-Demnitare-Libertate*, Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2019, pp. 201-215.

11 J. Petuchowski, C. Thoma, *Lexiconul Herder al întâlnirii iudeo-creștine. Substraturi, clarificări, perspective*, (trad.rom.), Humanitas, București, 2000, p. 64.

- ♦ Rahner, K., *Tratat fundamental despre credință. Introducere în conceptul de creștinism* (trad.rom.), Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuș, 2006.
- ♦ Rotaru, Ioan-Gheorghe, *Om-Demnitare-Libertate*, Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2019.
- ♦ Rotaru, Ioan-Gheorghe, "Libertatea religioasă – temelie a demnității umane", în Daniela Ioana Bordeianu, Erika Androne, Nelu Burcea, *Manual pentru liderul Departamentului de Libertate religioasă*, Casa de editură "Viață și Sănătate", București, 2013, pp. 210-215.
- ♦ Rotaru, Ioan-Gheorghe, "Religious liberty - a natural human right", în *Jurnalul Libertății de Conștiință (JLC)*, Ganoune Diop, Mihnea Costoiu, Liviu-Bogdan Ciucă, Nelu Burcea (coord.), Editios IARSIC, Les Arcs, France, 2015, pp. 595-608.
- ♦ Rotaru, Ioan-Gheorghe, "Key aspects of the Freedom of Conscience", în *Jurnalul Libertății de Conștiință - Supliment (Journal for Freedom of Conscience)*, Editions IARSIC, Les Arcs, France, 2016, pp. 30-37.